



Language Czech

Text

Lesy tvořící plošně nejrozsáhlejší typ stanoviště v Českosaském a vřezcarsku jsou v samotném národním parku Česká Šumava zaujímají lesní porosty dokonce přes 95% jeho plochy. Druhově i věkově složeně zdejší les v jak doznalo během historie značných změn, které souvisely s jejich hospodářským využitím (provozní pěstování a současně druhově skladby les v NP Česká Šumava viz [graf](#)).

Â

Pozůstatky pěstovaných lesů se dnes zachovaly zejména na nepřístupných skalních vrcholech v podobě tzv. reliktních borů a v hluboce zaříznutých roklích, kde dodnes roste pěstovaná forma (ekotyp) smrku ztepilého. Místy se zachovaly zbytky listnatých lesů, především bučiny, ale také teplomilnějších doubrav a na vodní toky vřezaných lužních lesů. Na většině území však byly pěstované smíšené lesy nahrazeny monokulturami jehličnatých dřevin, zejména smrku ztepilého (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*).

## Typy lesních společenstev:



Lesy národního parku Česká Šumava. Foto: Václav Sojka

Â



**Lužní lesy**

Podél Labe se ojedinele zachovaly tzv. **vrbotoplově luhy**. V jejich stromovém patře se, kromě plevelů; dajících vrb, např. **vrby bílé** (*Salix alba*), **v. kaňkové** (*S. fragilis*) a **v. koňské** (*S. viminalis*), vzácně zachovaly i exempláře p vodního **topolu černého** (*Populus nigra*), jeho¼ populace je na lokalitě Podskalá v posledních letech uměle posilována. K nejvzácnějším společenstvům patřá dolní **jasanovo-olšové luhy, smrkové olšiny** a **prameniště jaseniny**, která byly v minulosti z velké části přeměněny na kulturní louky a lesy. Rozšířené **potokové lužní lesy** pahorkatin s typickými druhy bylinného patra **ptačincem velkokvětým** (*Stellaria holostea*), **plicňákem tmavým** (*Pulmonaria obscura*), **dymnivkou dutou** (*Corydalis cava*) a **sasankou hajnou** (*Anemone nemorosa*) se vyskytují pouze v jižní části země na styku s českým stádem. Podél Kamenice a Olšového potoka se zachovaly i zbytky **podhorských olšin** a **olšové jaseniny** s charakteristickými druhy **prvosenkou vyší** (*Primula elatior*), **krablicí chlupatou** (*Chaerophyllum hirsutum*), **bledulí jarní** (*Leucojum vernum*) a **udatnou lesní** (*Aruncus vulgaris*). V okolí Olešského rybníka v CHKO Labské páškovce se zachovaly zbytky tzv. bažinných olšin s **ostřicí prodlouženou** (*Carex elongata*).



Olšina s bohatým podrostem bledule jarní (Přírodní rezervace Arba). Foto Václav Sojka

[ZPĚT NA VOD](#)



## Dubohabiny

**Dubohabrově hájje** jsou v země vřazaně pouze na teplejších polohy na úvinami bohatých p dích na jižní okraji oblasti, která biogeograficky náleží již k českému stádem, v pásu probíhajícím od Libouchce přes Dáň na českou Kamenici. Městy se vyskytují i tzv. **černé olšové dubohabiny** s typickými druhy bylin **černé hajny** (*Melampyrum nemorosum*), **jaterník podléška** (*Hepatica nobilis*), **kopytník evropský** (*Asarum europaeum*) nebo **dymnivka dutá** (*Corydalis cava*). Ve stromovém patře se uplatují zejména **habr obecní** (*Carpinus betulus*) a **dub zimní** (*Quercus petraea*).



## KyselĀ© doubravy

Tyto druhovĀ© chudĀ© doubravy byly v ĀzemĀ rozĀĀeny v teplejĀch polohĀch, zejmĀna na RĀĀovskĀ© ploĀinĀ, v kaĀonu Labe, mĀsty patrĀ tĀĀ na skalnĀch ploĀinĀch v JetĀichovickĀm skalnĀm mĀstu. StromovĀ© patro tvoĀily pĀedevĀĀm **dub zimnĀ** (*Quercus petraea*), **dub letnĀ** (*Q. robur*) a **borovice lesnĀ** (*Pinus sylvestris*). Dnes vĀjak na tĀchto stanoviĀtĀch zcela pĀevĀdajĀ kulturnĀ borovĀ© lesy, jejichĀ¼ bylinnĀ© a mechovĀ© patro vĀjak do znaĀnĀ© mĀry odpovĀdĀ; pĀvodnĀm spoleĀenstvĀm. HojnĀ se vyskytuje **brusnice brusinka** (*Vaccinium vitis-idaea*), **b. borĀvka** (*V. myrtillus*), **vĀes obecnĀ½** (*Calluna vulgaris*), **ĀernĀ½**; **luĀnĀ** (*Melampyrum pratense*), **bika bĀlavĀ;** (*Luzula luzuloides*), trĀvy **bezkolenec rĀkosovitĀ½** (*Molinia arundinacea*) a **metliĀka kĀivolakĀ;** (*Avenella flexuosa*). V keĀovĀ©m patĀe najdeme **kruĀinu olĀovou** (*Frangula alnus*).

Ā



## SuĀovĀ© lesy

V kaĀonu Labe pĀevĀdajĀ suĀovĀ© lesy s vĀznamnĀm zastoupenĀm **lĀpy srdĀitĀ©** (*Tilia cordata*), **habru obecnĀ© ho** (*Carpinus betulus*), **javoru babyky** (*Acer campestre*). Na vrcholech sopeĀnĀ© ho pĀvodu (napĀ. RĀĀovskĀ½ vrch) pĀevĀdajĀ **podhorskĀ© suĀovĀ© lesy**, tvoĀenĀ© pĀevĀĀ¼nĀ **javorem klenem** (*Acer pseudoplatanus*), **jilmem drsnĀ½m** (*Ulmus glabra*) a **jasanem ztepilĀ½m** (*Fraxinus excelsior*). Velmi vzĀcnĀ© jsou tzv. **roclinovĀ© lesy** s dominantnĀ **udatnou lesnĀ** (*Arunucus vulgaris*) (napĀ. na ĀeskĀm vrchu) a **svahovĀ© lesy** s dominantnĀ **mĀsĀĀnicĀ vytrvalou** (*Lunaria rediviva*) (napĀ. na VIĀĀ hoĀe).





SuářovÁ½ les. Foto: Holm Riebe

[ZPÄT NA ÄVOD](#)



## KvÄtnatÄ© buÄiny

KvÄtnatÄ© buÄiny zabÄrajÄ z celkovÄ© rozlohy ÄzemÄ jen velmi malou plochu, podstatnÄ vÄ;ak navyÄ;ujÄ biodiverzitu ÄzemÄ. NejbohatÄ;Ä jsou tzv. **strdivkovÄ© buÄiny**, vÄ;zanÄ© na ÄediÄovÄ© horniny (napÄ. na RÄ-Ä¾ovskÄ©m vrchu, MIÄ½nech Äi SuchÄ©m vrchu) s typickÄ½mi druhy jarnÄch bylin **kyÄelnicÄ devÄtilistou** (*Dentaria enneaphyllos*), **kyÄelnicÄ cibulkonosnou** (*Dentaria bulbifera*), **svÄzelem vonnÄ½m** (*Galium odoratum*), **hrachorem jarnÄm** (*Lathyrus vernus*) a **pitulnÄkem Ä¾lutÄ½m** (*Galeobdolon luteum*), **sasankou hajnÄ** (*Anemone nemorosa*) a **s. pryskyÄnÄkovitou** (*A. ranunculoides*). Na pÄelomu jara a lÄ©ta zde vykvÄ©tÄ; Äada druhÄ trav, zejmÄ©na **strdivka jednokvÄtÄ;** (*Melica uniflora*), **kostÄava lesnÄ** (*Festuca altissima*) Äi **jeÄmenka evropsÄ;** (*Hordelymus europaeus*). MÄsty se vyskytuje **mÄsÄÄnice vytrvalÄ;** (*Lunaria rediviva*), chrÄ;nÄ;nÄ; **lilie zlatohlavÄ;** (*Lilium martagon*) a na RÄ-Ä¾ovskÄ©m vrchu takÄ© vzÄ;cnÄ; **kapradina laloÄnatÄ;** (*Polystichum aculeatum*). MÄ©nÄ druhoVÄ© bohatÄ© jsou buÄiny s dominantnÄ trÄ;vou **kostÄavou lesnÄ** (*Festuca altissima*), kterÄ© se vyskytjÄ ve vÄ;tÄ;Ä mÄÄe pouze v labskÄ©m kaÄonu.



Kyselá tnatá; bučina s podrostem vraního oko Ātyřlistáho. Foto: Václav Sojka

[ZPĀT NA ĀVOD](#)



## Kyselá bučiny

Kyselá bučiny zabřaly v minulosti nejvřtřř rozlohu Labskřch přskovčř. Na přskovcovřm podlořř to byly zejmřna tzv. **bikovř bučiny**, na bohatřřch přřdřřch napřř. v kařřonu Labe se vyskytovaly bučiny s dominantnř trřřvou **třřtinou rřřkosovitou** (*Calamagrostis arundinacea*). Kyselá bučiny vřřak byly v minulosti na vřřtřřinřř řřzemř přřemřnřřny na smrkovřř monokultury a zachovaly se jen ve velmi omezenřř mřřře, napřř. roztrouřřenřř po celřřm Jetřřichovickřřm skalnřřm mřřřstřř, v okolř Břřřřř, v tzv. Liboucheckřřch bučinnřřch, v kařřonu Labe apod. Kyselá bučiny jsou nřřpadnřř druhovřř chudřř, v podrostu dominuje vřřtřřinou pouze **bika břřlavřř** (*Luzula luzuloides*) nebo **metliřřka křřivolakřř** (*Avenella flexuosa*), přřřpadnřř **třřtina rřřkosovitřř** (*Calamagrostis arundinacea*). Z dřřevin se kromřř dominantnřřho **buku lesnřřho** (*Fagus sylvatica*) vyskytujřř **javor klen** (*Acer pseudoplatanus*), v rokľřch **smrk ztepilřř** (*Picea abies*) a dnes jiřřř jen vzřřcnřř i **jedle břřřlokorřř** (*Abies alba*). Zajřřmavostřř je přřřirozenřř vřřřskyt třřřchto bučinnřř v nezvykle nřřzkřřch nadmořřskřřch vřřřřřřch kolem 300 m n.m., cořřř souvisřř s celkovřř suboceanickřřm charakterem celřř oblasti a jevem zvanřřřm klimatickřř inverze. Bučiny v kařřonu Labe jsou dokonce vřřřbec nejnřřřř polořřřenřřmi bučinnřřmi v řřřskřř republice (pod 150 m n.m.)!





Kyselá; bučina. Foto: Holm Riebe

[ZPÄT NA ÄVOD](#)



## Reliktná a rašelinná bory

Tzv. **reliktná bory** na pískovcových skalách jsou charakteristickým typem lesního společenstva Āeskosaského a vřcarska, by nejsou plošně příliš rozsáhlé. Tyto lesy jsou druhově velmi chudé. Ve stromovém patře převládají zejména **borovice lesní** (*Pinus sylvestris*) a **báča bálkorá** (*Betula pendula*), které doplňuje **jeřáb ptačí** (*Sorbus aucuparia*).

V Āzemě lze rozlišit dva základní typy reliktních borů: **suchá bory** jsou vřzřiny převážně na osluněných lokalitách orientovaných jižně směrem, zatímco tzv. **vlhká bory** se naopak vyskytují na zastíněných lokalitách. Bylinné patro suchých borů tvořá především **vřes obecná** (*Calluna vulgaris*), **brusnice borůvka** (*Vaccinium myrtillus*), **b. brusinka** (*V. vitis-idaea*) a **metlička křivolaká** (*Avenella flexuosa*). Typickým je vřskyt lišejníků rodu **dutohlávka** (*Cladonia sp.*). Charakteristickými rostlinami vlhkých borů jsou **rojovník bahenní** (*Ledum palustre*) a vzřcně tĀ¼ **řicha Āerná** (*Empetrum nigrum*). **Reliktná bory** se v Āeské Āsti Labských pískovců vyskytují především na Āzemě NP Āeské a vřcarsko, ale roztroušeny i na Āadách dalších měst (kašon Labe, Tiské stěny, Rájeké stěny, Ostrovské stěny).



Suchá½ bor. Foto: VÄ¼clav Sojka

Tzv. **rašelinnÄ© brusnicovÄ© bory** navazujÄ© na otevÄ©enÄ¼ vrchoviÄ¼tÄ¼ a suchopÄ¼rovÄ© bory se vyskytujÄ¼ pouze v PÄ¼Ä¼rodnÄ¼ rezervaci Ä¼abel. CharakteristickÄ© jsou keÄ¼Ä¼ky **brusnice borÄ¼vky** (*Vaccinium myrtillus*), **b. brusinky** (*V. vitis-idaea*) a **rojovnÄ¼k bahennÄ¼** (*Ledum palustre*).

[ZPÄ¼T NA Ä¼VOD](#)



## PÄ¼irozenÄ© smrÄ¼iny

**Smrk ztepilÄ¼** (*Picea abies*) se v Ä¼eskosaskÄ©m Ä¼vÄ¼carsku pÄ¼irozenÄ¼ vyskytoval pouze v inverznÄ¼ch v roklÄ¼ch, a to buÄ¼ jako pÄ¼Ä¼mÄ¼s tzv. **kyselÄ¼ch buÄ¼in**, pÄ¼Ä¼padnÄ¼ v hluboce zaÄ¼Ä¼znutÄ¼ch roklÄ¼ch, kde vytvÄ¼Ä¼el maloploÄ¼nÄ© **podmÄ¼Ä¼enÄ© smrÄ¼iny**. Dodnes se zbytky tÄ¼chto smrÄ¼in zachovaly zejmÄ©na na Ä¼zemÄ¼ NP Ä¼eskÄ© Ä¼vÄ¼carsko.

CharakteristickÄ¼mi rostlinami pÄ¼irozenÄ¼ch smrÄ¼in jsou horskÄ© druhy **sedmikvÄ¼tek evropskÄ¼** (*Trientalis europaea*), **plavuÄ¼ puÄ¼ivÄ¼** (*Lycopodium annotinum*), **vranec jedlovÄ¼** (*Huperzia selago*) a **Ä¼Ä¼pek objÄ¼mavÄ¼** (*Streptopus amplexifolius*). TypickÄ¼m mechorostem je **rohozec trojlaloÄ¼nÄ¼** (*Bazzania trilobata*).





Podmájená smrčina. Foto: Václav Sojka

[ZPĚT NA VOD](#)



## Kulturní lesy

Naprostou většinu lesních porostů českého území dnes tvoří tzv. **kulturní lesy**, tj. lesy vytvořené člověkem, jejichž dřevinná skladba se velmi liší od původních pralesů. V současné době v území zcela převládají jehličnaté kulturní lesy, původně však na většině území rostly lesy listnaté a smíšené. Kulturní lesy nalezneme zejména na pásovcích a na správně vyhledávaných lokalitách. Původně blízké lesy se většinou dochovaly naopak spíše na odlišných substrátech (sopečná a plemenná hornina). Lze tedy říci, že kulturní lesy byly zakládány na stanovištích, jejichž dřevinná rozmanitost byla většinou nízká, kdežto lokality s bohatou dřevinnou vegetací staly ve velké míře zachovány.

Á

V **kulturních smrčínách** převládají rostliny typické pro tzv. **kyselý bušiny**. Velkoplošně zastoupená smrku však patří k významným rozšířeným dřevinným druhům včetně na dřevinné smrčiny, například kapradiny **žebrovice rázolistá** (*Blechnum spicant*) nebo trávy **tlatiny chloupkatá** (*Calamagrostis villosa*). Tyto jinak dřevinně chudé porosty převládají i některé významné druhy, a to zvláště podél lesních komunikací, jako například subatlantský druh **tlazalku pánkou** (*Hypericum pulchrum*), **ostružiník lužický** (*Rubus lusaticus*) a **o. hojnokvětý** (*R. geminatus*) – kriticky ohrožené druhy naší květeny, z nichž první dva jmenované jsou známy v české republice pouze z Labských pásovců!





Nepřevodná smrčinka (tzv. smrkovka; monokultura). Foto: Václav Sojka

V **kulturních borech** se uplatňují především druhy typické pro borovici doubravy. Kromě kulturních sosnových borů se v minulosti v země zakládaly i bory vejmutovkové, které dnes představují zdroje těmto celoplošným invazím převodem severoamerické **borovice vejmutovky** (*Pinus strobus*).



Porost borovice vejmutovky. Foto: Václav Sojka

Kultury ostatních nepřevodných dřevin, jako jsou **modřín opadavý** (*Larix decidua*) nebo **dub červený** (*Quercus rubra*) netvoří v země rozsáhlé plochy. Měly byly v lesích vysazovány i další nepřevodné druhy dřevin, jako například **douglaska tisolistá** (*Pseudotsuga menziesii*), **jeřáb maňal** (*Aesculus hippocastanum*) a **kaštanovník setý** (*Castanea sativa*).

[ZPĚT NA ŤVOD](#)

- 3827 zobrazenÅ

---

**Source URL:** <https://www.npcs.cz/lesy>